

Miran Ravnikar

Proračun za leto 1969

LETO 1968 je za nami in s tem tudi obdobje izvajanja proračuna za preteklo leto. Pa poglejmo, kako smo v tem letu realizirali planirane dohodke in razporejali dosežena sredstva. V letu 1968 smo ustvarili nekaj nad 45 milijonov dohodkov za potrebe občinskega proračuna, za mestni svet in za izobraževanje, kar je za dobra 2 milijona več, kot smo predvidevali. To nam je omogočilo, da smo lahko pokrili vse predvidene potrebe in v celoti izvršili program financiranja vseh dejavnosti, ki črpajo sredstva iz proračuna. K zadovoljivi realizaciji dohodkov je mnogo prispevala poslednejša in učinkovitejša davčna politika, ki smo jo izvajali po sprejetju odloka o prispevkih in davkih za leto 1968. Izboljšanje davčne službe je omogočilo boljše zajemanje in ugotavljanje dohodkov občanov, čeprav v tem letu še nismo uspeli okrepiti te službe v ta-

ki meri, da bi lahko v celoti izvajala vse naloge, ki se pred njo postavljajo. Poseben poudarek bo treba dati kontrolni in inšpekcijski službi, da bo lahko nadzorovala pravilno vodenje knjig davčnih zavezancev, točno izpolnjevanje davčnih obveznosti, izboljšati pa bo treba tudi službo, ki odmerja prispevke in davke. Okrepitev davčne službe je zato ena od pomembnih nalog za čim uspešnejše vodenje davčne politike, ki pa ne sme izhajati iz fiskalnih pač pa predvsem iz ekonomskih načel. Z ustrezno zasedbo delovnih mest v davčni upravi s strokovno usposobljenimi kadri bo možno zagotoviti še večja proračunska sredstva, s pravilno obremenitvijo občanov pa tudi vzpodbujati razvoj posameznih dejavnosti.

Ko govorimo o pravilni obremenitvi občanov s prispevki in davki, ne smemo prezreti obremenjevanja

družbenega sektorja gospodarstva s prispevki za splošne družbene potrebe. Gospodarska in družbena reforma namreč terja od gospodarstva, da posluje v izenačenih pogojih rentabilno in da se čim hitreje vključi v mednarodno delitev dela. To bomo gospodarstvu omogočili s tem, da mu ne bomo nalagali pretiranih bremen v obliki prispevkov, pač pa je naša naloga, da višino teh prispevkov, če že ne znižamo pa vsaj zadržimo na isti ravni. Da pa bi mogli ob enaki oziroma manjši obremenitvi gospodarstva pokriti povečane potrebe, ki jih terja izboljšanje materialnih pogojev na področju vzgoje in izobraževanja, socialne in borbene zaštite, pokojninskega zavarovanja, narodne obrambe in javne varnosti ter zdravstvenega varstva, bomo morali v letu 1969 zajemati dohodke za potrebe splošne potrošnje tako, da bomo v nekoliko večji meri kot v letu 1968 obremenili osebno potrošnjo. S tem se menjajo tudi razmerja med posameznimi občinami tako, da bodo gospodarsko razvitejšje občine zaradi znižanja stopnje prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja kljub povečanju drugih dohodkov imele na razpolago enake ali pa celo nižje skupne dohodke kot v letu 1968.

Pod to predpostavko predvidevamo, da bodo v letu 1969 skupni proračunski dohodki v naši občini 47 milijonov 826 tisoč, kar je le za 400 tisoč ali 0,84 % več kot smo jih ustvarili v letu 1968. Pri tem predvidevamo, da se bodo v primerjavi z letom 1968 povečala sredstva za temeljno izobraževalno skupnost za okoli 15 %, sredstva mestnega sveta za 21,5 %, dočim bodo sredstva neto proračuna občine za 5 % nižja kot lani.

Problemi financiranja vzgoje in izobraževanja so bili pereči še v preteklem letu, ko smo morali za reševanje materialnega položaja šolstva zagotoviti dodatna sredstva temeljni izobraževalni skupnosti. V letu 1969 je treba vložiti nadaljnje napore za ureditev materialnega stanja v osnovnem šolstvu in v vzgojno varstvenih ustanovah, da bi te dejavnosti razvijali skladno z gospodarsko rastjo in z družbenimi potrebami. Zato bo del sredstev za šolstvo prispeval tudi mestni svet, razen tega pa bo pokrival tudi celotne stroške za narodno obrambo in civilno zaščito.

S tako porazdelitvijo sredstev odpade na neto proračun občine 26 milijonov 472 tisoč dohodkov, kar je za 3 % več, kot smo jih potrošili v preteklem letu. To je

minimalno povečanje, ki nam daje zelo ozek manevrski prostor za kakršnokoli povečanje izdatkov, posebno še zaradi tega, ker moramo predvsem zagotoviti normalno funkcioniranje vseh služb in dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna. V tem okviru je bilo treba zagotoviti nekoliko večja sredstva socialnemu skrbstvu, zdravstvenemu varstvu, družbeno političnim organizacijam in društvom ter za delo državnih organov, kjer povečujemo število delovnih mest predvsem v davčni upravi, da bi bila lahko kos številnim nalogam v zvezi z odmerjanjem in izterjavo prispevkov in davkov. Ob taki razporeditvi izdatkov pa se je bilo treba omejiti pri negospodarskih investicijah, ki smo jih znižali v primerjavi z letom 1968 za eno četrtino. Kljub temu pa bo izgradnja predvidenih šolskih objektov in vzgojno varstvenih ustanov potekala brez zastoja, ker smo razen proračunskih sredstev zagotovili tudi druga namenska sredstva in bančne kredite, ki jih bomo vračali v naslednjih letih.

Slično take situacije je treba na zborih volivcev podrobneje pretehtati upravičenost in višino zahtevkov uporabnikov proračunskih sredstev in tako omogočiti sestavitev realnega proračuna za leto 1969.

Pred volitvami

Osnutek programa Socialistične zveze ob letošnjih volitvah

VOLIVCI Ljubljane, združeni v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, bomo predstavljali za svoje kandidate in volili tiste občane, ki bodo zavzeto uresničevali naše družbene dogovore in stališča o usmerjanju družbenega razvoja.

Podlaga temu mora biti program razvoja gospodarskih in družbenih dejavnosti Ljubljane, ki ga mora ljubljanska mestna skupščina, brž ko mogoče sprejeti. V njem si moramo zagotoviti tiste usmeritve, ki nam bodo zagotovile največ možnosti za hitrejšo rast narodnega dohodka, s tem pa tudi za izboljšanje osebnega standarda in za razvijanje kulture, vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega in socialnega varstva. Zavzemati se moramo torej za razvoj tistih

področij, kjer smo že doslej imeli lepe uspehe, kakor na primer v znanosti in grosistični trgovini, turizmu, transportu, gradbeništvu in še nekaterih industrijskih panogah, in posebno še za razvoj drugih dejavnosti, kjer bomo lahko s pridom in v polni meri porabili naše prednosti in naše sile. Imamo toliko sposobnih strokovnjakov in znanstvenikov ustanov, da se moramo še bolj lotevati dejavnosti, ki terjajo predvsem obvladovanje najvišjih znanstvenih dosežkov. To velja tako za gospodarstvo kot za zdravstvo, kulturo in druga torišča. Pri tem moramo v polni meri vključiti ljubljansko univerzo. Ta mora biti stičišče poti, ki vodijo prek znanosti k višji stopnji proizvodnje in organizira-

nosti družbe in zveza naše dežele z mislijo in prakso drugih dežel.

Ljubljana ima posebne značilnosti in potrebe, a tudi odgovornosti narodnega središča. V njej odseva značilni položaj slovenskega naroda, ki je na križpotju njihovega gospodarskega povezovanja, blagovne menjave, kulturnih stikov in drugih oblik sodelovanja mnogih evropskih dežel. Pri usmerjanju našega razvoja moramo upoštevati tudi to.

Ljubljana je enovit družbenoekonomski prostor, zato moramo enotno urejati skupne zadeve ter zagotavljati skladen razvoj vseh območij Ljubljane. Uresničiti moramo našo skupno zamisel o Ljubljani kot družbenopolitični skupnosti, dajati prostora integracijskim procesom v samoupravljanju mesta, sprejeti nov statut mesta ter doseči polno delovanje mestne skupščine, hkrati pa tudi opredeliti funkcije občinskih skupščin in razviti delovanje krajevnih skupnosti.

Doseči moramo, da bodo komunalna skupnost socialnega zavarovanja, temeljna izobraževalna skup-

nost in druge resnično izražale interese in potrebe ljudi ter odgovorno skrbela za njihovo uresničevanje. Zahtevamo dosledno uveljavljanje odgovornosti vseh nosilcev naših javnih pooblastil, še posebej delavcev v javni upravi. Z nenehnim zahtevanjem strokovnosti in odgovornosti vodilnih delavcev ter usposabljanjem neposrednih samoupravljalcev pa si prizadevamo razvijati samoupravljanje v delovnih organizacijah. Ob vsem tem želimo, kar se da krepiti svoje sposobnosti, da bomo v splošnem ljudskem odporu branili, če bo treba, našo samoupravno socialistično skupnost.

Izmed mnogih nalog prihodnosti poudarjamo v naših programskih izhodiščih zlasti še te:

Skrbeti moramo za skladen in uravnotežen razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti. Pri tem moramo ves čas v polni meri in odgovorno upoštevati njihovo medsebojno povezanost in odvisnost.

Gospodarstvu moramo dati čimbolj izenačene možnosti za gospodarjenje, mu omogočiti večjo akumulativnost in bolj smotno kroženje družbenega

kapitala, da bo moglo uvažati bolj sodobne postopke in opremo ter širiti svoje zmogljivosti za nenehno zaposlovanje novih delavcev. Temu temeljnemu družbenemu interesu moramo prilagajati razmerja v delitvi dohodka delovnih organizacij, hkrati pa si prizadevati za smotne republiške in zvezne predpise, ki usmerjajo njihovo poslovanje in družbene obveznosti.

V Ljubljani moramo širiti trgovino na drobno v skladu s potrebami ljubljancev in z zahtevami turistov, posvetiti se moramo razvoju prepotrebnih storitvenih obrti na območjih, ki imajo za to največ možnosti, pospešiti kmetijsko proizvodnjo v primestnih območjih, še spopolnjevati stanovanjsko gospodarstvo in skrbeti tudi za cenena najemniška stanovanja.

Uresničevati moramo že sprejeti generalni urbanistični program Ljubljane, dodelati njegove zasnove urbanistične, gradbene in komunalne ureditve mesta. Predvsem se moramo lotiti osnovnih prometnih povezav, obnove ljubljanskega gradu, dograjevanja šport-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pogoji gospodarkega razvoja občine v letu 1969

VZPOREDNO s sprejetjem proračuna občine in proračunov občinskih skladov za leto 1969 naj bi skupščina ocenila tudi pogoje gospodarskega in družbenega razvoja. Uspešnost poslovanja gospodarskih organizacij pogojuje nadaljnji razvoj družbenih služb, kakor tudi celotni razvoj občine. Od gospodarstva je namreč v prvi vrsti odvisno, s kakšnimi sredstvi bo v okviru instrumentov delitve družbenega proizvoda razpolagal občinski proračun in drugi družbeni skladi.

V programiranju gospodarskega razvoja je treba upoštevati predvsem:

- doseženo stopnjo razvoja v preteklem letu in
- ekonomsko politiko, ki je začrtana v resolucijah zvezne in republiške skupščine.

OCENA IN OSNOVNE ZNACILNOSTI GOSPODARSKEGA RAZVOJA V LETU 1968

Na osnovi podatkov periodičnih obračunov za devetmesečno obdobje in drugih podatkov o gospodarskih gibanjih v zadnjih mesecih preteklega leta ocenjujemo, da so bili lani v gospodarstvu občine Ljubljana-Siška v primerjavi z letom 1967 doseženi naslednji rezultati:

- družbeni proizvod je porastel za okoli 10 do 11 %,
- narodni dohodek za 10 %,
- dohodek za razdelitev pa zaradi povečanih dajatev družbi le za 8 %.

Navedeni porasti kažejo, da se je v lanskem letu gospodarska aktivnost močno izboljšala, saj so le-ti občutno višji, kot so bili v letu 1967. Naslednja primerjava, izražena v indeksih to potrjuje:

	1967 1966	1967 1968 (ocena)
Družbeni proizvod	106,2	111
Narodni dohodek	103,5	110
Dohodek za razdelitev	100,6	108

Osnutek programa Socialistične zveze ob letošnjih volitvah

(Nadaljevanje s 1. strani)
nih in rekreacijskih središč, načrtovanja novih trgovin, hotelov in gostinskih obratov, skrbi za estetsko podobo mesta, oblikovanja območij za industrijo, skladišča in druge gospodarske dejavnosti.

Za kulturne dejavnosti v Ljubljani moramo izoblikovati enoten sistem financiranja, ki mora usklajevati osebne dohodke njihovih delavcev z osebnimi dohodki sorodnih delavcev v drugih dejavnostih, zagotoviti intenzivni razvoj tistih dejavnosti, ki so bistvene za pomena za ljubljanski in širši slovenski prostor,

ter omogočiti bolj uspešno samoupravno urejanje vsebinskih vprašanj njihovega dela.

Na podlagi tega, kar smo že storili za ureditev gmotnega položaja šol, moramo še naprej izboljševati njihovo delo, skrbeti za racionalno mrežo vzgojnih in izobraževalnih zavodov ter se zavzemati, da na tem področju v polni meri za Uresničevati moramo prožive samoupravni odnosi. gram enotnega razvoja otroškega varstva.

V zdravstvu moramo razviti racionalno organizacijo, samoupravne odnose, ustrezen sistem financira-

Neto skladi, ki so v letu 1967 stagnirali, oziroma so bili za 1 % nižji kot v letu 1966, so v letu 1968 porastli za okoli 4 %, zato bodo v letu 1969 reprodukcijske možnosti gospodarskih organizacij mnogo boljše, zlasti, ker je istočasno porastla amortizacija (za 16 %).

Zaposlenost se je v lanskem letu v poprečju dvignila za 2 %, letno poprečje je znašalo 19.112 oseb. Njihovi osebni dohodki pa so se v primerjavi z letom 1967 dvignili za 9,5 %, mesečno poprečje pa je znašalo že 1.055 din.

Investicijska vlaganja v gospodarstvu so v letu 1968 znašala okoli 150 milijonov dinarjev, kar je 20 % več kot leta 1967. Financiranje investicij je bilo izvedeno pretežno z lastnimi sredstvi — 67 %, le 33 % pa s sredstvi bančnih kreditov. Investirano je bilo pretežno v modernizacijo in boljšo tehnično opremljenost delovnih priprav ter le v manjši meri v novogradnje — gradbene objekte.

Izvoz leta 1968 je bil kljub slabim rezultatom v I. polletju dokaj ugoden, izvoženo je bilo v vrednosti 12,7 milijonov dolarjev. Udeležba izvoza v celotnem družbenem bruto proizvodu je znašala okoli 12 %, kar je na republiškem nivoju. V letu 1968 pa se je bistveno spremenila regionalna struktura izvoza in to tako, da se je povečal izvoz na zapadna tržišča, medtem ko je bil izvoz na vzhod v upadanju. To je tudi vzrok, da je bil predvideni plan izvoza za leto 1968 dosežen le s 95 %.

Izhodišča zvezne in republiške resolucije o gospodarskem razvoju za leto 1969

Rezultati, doseženi v prvih letih izvajanja gospodarske in družbene reforme, zlasti pa gospodarski rezultati doseženi v lanskem letu, potrjujejo pravilnost usmeritve gospodarskega razvoja, ki je bil sprejet v družbenem planu SR Slovenije za razdobje 1966—1970. Glede na to so tudi za leto 1969 osnovna izhodišča in naloge družbeno-ekonomske politike ter vseh nosilcev ekonomskega razvoja naslednja:

- doseganje optimalne gospodarske rasti ob nadaljnji krepitvi stabilnosti gospodarstva in kvaliteten procesov reforme;
- širše vključevanje v mednarodno menjavo in krepitev izvoznega gospodarstva;
- hitrejša modernizacija zmogljivosti ob izboljšanju reprodukcijske sposobnosti gospodarstva in širša pritegnitev vseh drugih potencialnih virov;
- pospešena priprava razvojnih programov gospodarskih organizacij in njihovih asociacij;
- intenziviranje in širša uporaba raziskovalnega dela ter širše vključevanje mladega strokovnega kadra v gospodarstvo;
- doseganje skladnejšega razvoja gospodarstva in družbenih služb z nadaljnjo racionalizacijo na vseh področjih splošne porabe ter reševanje nekaterih perečih problemov financiranja, zlasti na področju izobraževanja, socialnega varstva in pokojninskega zavarovanja, krepitev obrambne sposobnosti in javne varnosti.

Možnosti gospodarskega razvoja občine v letu 1969

Na podlagi stališč zvezne in republiške resolucije o gospodarskem razvoju in na podlagi ocene rezultatov gospodarjenja v letu 1968 v občini Ljubljana-Siška, moremo pričakovati, da bodo v letu 1969 doseženi v naši občini še nekoliko ugodnejši gospodarski rezultati, kot so predvideni v republiškem merilu.

Republiška resolucija predvideva porast družbenega proizvoda za 7 do 8 %, v občini Siška pa pričakujemo, da bo družbeni proizvod porastel za okoli 12 %. Družbeni proizvod naj bi porastel predvsem zaradi intenzivnejšega gospodarjenja, modernizacije proizvodnih postopkov, kar bo vplivalo na povečanje produktivnosti in bo zato možno povečati število zaposlenih le za okoli 2 do 2,5 %.

Pri tako povečani proizvodnji lahko računamo tudi na povečanje izvoza blaga in storitev za okoli 10 do 12 %.

Povečanje planirane produktivnosti bo odvisna od nadaljnje modernizacije in boljše tehnične opremljenosti delovnih priprav, zato bo to poglavitna postavka v novih investicijskih vlaganjih. Investicijska vlaganja naj bi se povečala za okoli 15 do 20 %, morala pa bodo temeljiti na čvrstih razvojnih programih posameznih gospodarskih organizacij.

Realizacija planirane proizvodnje bo odvisna tudi od večje uporabe raziskovalnega dela in izboljšanja strukture strokovnih kadrov, zato bo treba pospešiti vključevanje mladih strokovnih kadrov v gospodarstvo, zlasti s sprejemanjem pripravnikov na podlagi realnih programov.

Predvideni porast družbenega proizvoda in produktivnosti bo omogočil povečanje realne osebne potrošnje za okoli 10 %, povečani osebni dohodki naj bi se povišali za okoli 8 %, medtem ko naj bi se v večji meri okrepla akumulativnost in reproductivna sposobnost gospodarstva in sicer za okoli 14 %. Tako se bo tudi popravilo nesorazmerje v zadnjih letih med porastom produktivnosti in porastom osebnih dohodkov.

V večji meri, kot do sedaj pa bo treba pospeševati medsebojno sporazumno dogovarjanje gospodarskih organizacij v posameznih panogah in strokah, kakor tudi integracijske procese in vse druge oblike, ki lahko omogočijo boljše poslovne rezultate.

Rezultati gospodarjenja v letu 1968 kažejo, da so bili v veliki meri odstranjeni negativni pojavi, ki jih je sprožila uvedba gospodarske reforme v letih 1966 in 1967, ko je proizvodnja stagnirala, brezposelnost naraščala, akumulativnost pa upadala. Zato moremo upravičeno trditi, da predstavlja leto 1968 preobrat v obdobju gospodarske reforme in so ugodna predvidevanja za gospodarjenje v letu 1969 utemeljena, čeprav bo njihova realizacija zahtevala znatne napore vseh proizvajalcev, zlasti vodstvenih in strokovnih kadrov v gospodarskih organizacijah.

popolniti skupnosti pri nji in odgovornost družbe-financiranju zdravstvene preventive ter ga v polni meri prilagoditi potrebam zavarovancev.

Pri izpolnjevanju teh in vseh drugih nalog želimo čim širše in kar se da polno sodelovati. Želimo biti kar najbolj obveščeni o delu ljubljanskih, republiških in zveznih organov ter vodstev, da bomo lahko sproti presojali pomen in vpliv naših pobud in predlogov. Pri dogovarjanju, kako bomo urejali posamezne zadeve, si moramo zagotoviti sodelovanje mnogih zainteresiranih skupin občanov in kolektivov ter dosegati usklajevanje njihovih interesov. Učinkovitost in kvaliteto družbenih odločitev lahko dosežemo le z nenehnim tvornim vključevanjem novih in novih političnih subjektov, zlasti še mladih ljudi.

Ta osnutek programskih izhodišč bomo presojali ter oblikovali v skupen dogovor v razpravah na kandidacijskih konferencah, zborih volivcev in drugih dogovorih v času do volitev.

Post festum

Cankar in mladina

OB 50. OBLETNICI smrti Ivana Cankarja, 11. decembra 1968, je bilo na območju občine Ljubljana-Siška več proslav. Po vseh šolah so se vrstile proslave posvečene Ivanu Cankarju. Izvajalci so se potrudili poslušalcem čim bolj približati našega velikega pisatelja in njegova dela. Tako je osnovna šola »Valentin Vodnik« imela med številnimi razrednimi proslavami zlasti zelo uspešni recital Cankarjevih del, ki so ga izvedli učenci sedmega razreda pod vodstvom tovarišice Magde Juvanove. Učenci šol »Hinka Smrekarja«, »Zvonka Runka« in »Riharda Jakopiča«, pa so se zbrali pred spomenikom Ivana Cankarja na Rožniku in z recitacijami njegovih najlepših del obudili spomin nanj; nastopil je tudi pevski

zbor, nakar so učenci položili venec k spomeniku.

Zelo lepo in kvalitetno so pripravili dijaki šentviške gimnazije s svojimi profesorji »Cankarjev spominski večer« v dvorani Svobode Sentvid. Sodelovala je tudi glasbeno-baletna šola »Franca Šturma« Siška — Bežigrad. Program je bil vsebinsko izredno bogat in dovršeno izveden, za kar zaslužijo izvajalci in njihovi mentorji vso pohvalo. Za poslušalce oziroma gledalce v dvorani je bil to nepozaben večer, kar se je odražalo v burnem aplavzu, s katerim je publika nagradila izvajalce.

Ana BENEDETIČ